

**NINA PAPI
KO ESTA**

**Na Vuresi Makaliana Na
Omea Ara Marea Tana Papi
Iani**

I laona nina papi **Ko Esta** e totu na turupatuna na omea ara laba vanigira na tinoni ni Israel tana tagu kalina ara totu i vavana niqira tagao igira na Persia. Ma ko Esta aia kesa na daki ni Israel me lia na tauna na taovia tsapakae ni Persia. Mi tana nina malagai loki aia e maurisigira nina tinoni ni Israel tania na limaqira gaqira gala ara vorogaqira mate. Ma na papi iani e tsarimakalia na tuturigana ma na rongona niqira dani tabu na Purim igira na Tsiu.

Na Omea Ara Totu Tana Papi Iani

Ko Esta e lia na daki taovia *1:1-2:23*

A Haman e vorogaqira mate igira na Tsiu *3:1-5:14*

Ara matesia a Haman *6:1-7:10*

Igira na Tsiu ara tulusigira gaqira gala *8:1-10:3*

Ko Vasti na Daki Taovia e Petsakoe Mangana a Serkses na Taovia Tsapakae

¹⁻² Tana tagu kalina a Serkses e taovia tsapakae tana Persia, maia e totu i Susa nina verabau pukuga, me tagaovi kaputigira ara 127 na butona momoru, e tû i India me vano saviliu tsau bâ i Sudan.

³ Mi laona na tolunina ngalitupa nina aqo tagao a Serkses aia e aqosia kesa na kavomutsa loki vanigira nina mane sasanga migira na taovia tana gavumane. Migira na mane vaumate ni Persia mi Media ara sanga totu goto i tana, kolugira igira na taovia tagao ma na tinoni lokiloki pipi tana butona momoru.

⁴ Mi laona e ono na vula popono aia e sauvulagi vanigira na vangana sui na valena ara rerei dou sosongo mara uluvao laka.

⁵ Mi murina ia, ma na taovia tsapakae e aqosia kesa segeni goto na kavomutsa vanigira pipi sui na mane ara totu tana verabau pukuga i Susa, igira ara tamani omea danga, migira goto ara tau tamanina sa omea. Ma na kavomutsa ia e adia kesa na uiki popono, mara naua tana pakokana nogo na valena na taovia tsapakae.

⁶ Mi tana nauna i tana ara aqosia na kavomutsa ia ara pakaginia na vatu sere, ma na vatu tsitsi, na davi ma na vatu bora angaanga. Mara inilauginia na polokatsi bora me sere mara soriginigira bâ na itai tsitsibora tana ringi siliva tana tuguru vatu. Mara moloa tana pakoka ia na bela na totu ara aqosiginia na qolumila ma na siliva.

⁷ Migira sui na inu ara qetugira bâ moa tana bilo qolumila, me tau goto ruka vidaqira ke atsa na rereina, ma na taovia tsapakae e gini vangalaka vanigira na uaeni dou e totu i valena.

⁸ Mara tau goto pede vanigira ke koegua na dangana na uaeni kara inuvia, rongona na taovia tsapakae e moloketsana vanigira nina tinoni aqo laka pipi sui tinoni ke adia ke visa moa na

dangana na inu vaga aia e ngaoa.

⁹ Mi tana tagu goto nogo ia, i laona na valena na taovia tsapakae, aia ko Vasti na daki taovia e aqosigotoa kesa na kavomutsa vanigira na daki.

¹⁰ Mi tana vitunina dani nina kavomutsa, maia na taovia tsapakae e inuinu me gini mage na uaeni, me tû me soatugira vitu nina maneaqo segeni nogo ia, tugira nogo a Mehuman, ma Bista, ma Harbona, ma Bigta, ma Abagta, ma Setar, ma Karkas.

¹¹ Me tsarivanitugira kara tu ba adimaia ko Vasti na daki taovia rongona e ngaoa ke sagelivania gana kepi na daki taovia, me ke sauvulagia na rereidouna vanigira nina mane sasanga, migira sui goto aia e vailivugira mai tana kavomutsa, rongona ko Vasti aia e rereidou sosongo.

¹² Mi kalina tugira na maneaqo ara tu ba tsarivania ko Vasti na daki taovia nina ketsa na taovia tsapakae, maia e sove na mai. Ma na omea iani e tsaia me gini momosa loki na tobana na taovia tsapakae.

¹³ Me tû a Serkses me soamaigira nina mane sauparovata rongona nina lavu nogo na taovia tsapakae ke lavegoko i koniqira na mane sasaga tana tabana na ketsa ma na gotosi vera. Me tsarivanigira tana rongona nina sove na mai aia ko Vasti, me nongigira kara tsarivania nagua ke nauvania na daki taovia ia muria na vovorona na ketsa na vera.

¹⁴ Mi tugira aia e lavu na soamaiaqira sailagi kara tu sauparovata vania tugira nogo a Karsena, ma Setar, ma Admata, ma Tarsis, ma Meres, ma Marsena, ma Memukan, tu vitu na mane lokiloki

ni Persia mi Media ara tu tangolia na butona aqo loki bâ tana vera ia.

¹⁵ Maia e tsarivanitugira na mane tugirani, “Inau, a Serkses na taovia tsapakae, au molo-vanogira niqû maneaqo kara ba i konina ko Vasti na daki taovia ma kara soamaia, maia e sove na rongomangaqu. ?Ma nagua ara marea i laona na ketsa ni verada laka ka naua vania na daki vaga ia?”

¹⁶ Mi tana ma Memukan e tsarivania na taovia tsapakae migira nina mane sasanga: “!Aia ko Vasti na daki taovia e tau peago moa igoe taovia kalina e nauvaganana ia, aia e peagami goto igami nimu mane sasanga, me peagira goto pipi sui lakalaka na mane tana vera sui igoe o tagaovi kaputigira!

¹⁷ Eo, pipi sui na daki i laona na veramu sauba kara reipeagira na savaqira kalina tsotsodo kara rongomia laka na daki taovia e pea mangamu igoe. Migira sauba kara tsaria, ‘A Serkses na taovia tsapakae e ketsalia ko Vasti na daki taovia ke mailaba i matana, maia e sove.’

¹⁸ Mi kalina na tauqira igira na tinoni lok-iloki tana Persia mi Media kara rongomia nina omeomea ko Vasti, migira sauba kara tsaritsakua vanigira na savaqira tana rongona na omea ia ti ke bongi tana dani ia. Migira sui na daki pipi tana nauna sauba kara tau nogo kukuni tania na savaqira, migira na mane sauba kara kore sailagi moa vanigira na tauqira.

¹⁹ Me ti vaga ke dou vanigo igoe taovia, mo ko moloketsana tana soamu segeni nogo igoe laka ko Vasti ke laka saikesa goto na mailaba i

matana na taovia tsapakae. Mo ko ketsaligira kara maretsunâ na ketsa iani me ke totu saviliu tana vovorona na ketsa ni Persia mi Media, rongona ke gini tau tangomana ke kesa na oliana. Mi muri, mo ko vilia ke kesa segeni na daki dou goto bâ aia ke adia na sasana ko Vasti vaga na daki taovia.

²⁰ Mi kalina na gokona nimu ketsa igoe ke liuvi poponoa na butona momoru igoe o tagaovi kaputia, mi tana ti igira sui na daki kara kukuni tanigira dou manana na savaqira, atsa moa igira ara tamani omea danga se igira ara tau tamanina sa omea.”

²¹ Ma na taovia tsapakae migira gana sasanga ara rongomingaoa na omea iani, maia na taovia tsapakae e nauvaganana nogo na omea a Memukan e tsaria.

²² E tû, me mologoko bâ vanigira na tinoni sui pipi tana butona momoru i tana aia e tagaovi kaputia, me marea tana niqira goko segeni, mi tana vatana niqira mamare segeni nogo, me moloketsana laka pipi sui na mane nina aqo ke taovia tana valena segeni.

2

Ko Esta e Lia na Daki Taovia

¹ Mi muri bâ e atsa moa e puka nogo nina kore na taovia tsapakae, maia e padavisua moa ko Vasti ma na omea e naua te aia e tsonitsunâ.

² Mi tana mara tû visana nina mane na sauparovata na taovia tsapakae igira aia e norugira bâ, mara tsarivania, “?Egua ti ko tau tsoni lalavena mo ko tsodogira ke visana na daki siama rereidou?

³ E tugua igoe ko viligira kara visana nimu mane sasanga i laona pipi na butona momoru i tana igoe o tagaovi kaputigira, mo ko ketsaligira kara adimaigira ieni i Susa nimu verabau pukuga tana nimu lumana daki pipi sui na daki siama rereidou. Mo ko mologira tana limana a Hegai nimu maneaqo segeni nogo aia nina aqo na reitutuguaqira nimu daki, ma kara sauanigira na oela ma na omea sui ara kilia gana na aragodouana na kokoraqira.

⁴ Mi tana ti igoe ko adia na baka daki gua igoe o reingao sosongolia bâ, mo ko molokaea ke lia na daki taovia na tuguna ko Vasti.”

Ma na taovia tsapakae e padâ laka na omea vaga igira ara tsaria e dou maia e taonia niqira papada.

⁵ Mi tana tagu nogo ia e totu i Susa kesa na Tsiu a Mordekai na soana, aia na dalena a Jair tana puku konina a Benjamin, ma Jair na dalena a Simei, maia Simei na dalena a Kis.

⁶ Mi tana tagu kalina a Nebukadnesar na taovia tsapakae ni Babilon e aditsekavanoa a Jehoiatsin na taovia tsapakae ni Juda tania i Jerusalem, kolua kesa na alaala igira ara laugira, maia goto a Mordekai i laoqira.

⁷ Maia e tamani kesa na tasina savusavu, ko Esta na asana, ma na soana tana goko Hibru ko Hadasa; aia na baka daki rereidou sosongo me loki magobu dou. Mi tana tagu ara ka mate kaira na tinana ma na tamana, ma Mordekai e tabea me reitutugua vaga nogo ti na dalena segeni.

⁸ Mi kalina na taovia tsapakae e molosuinoqoa nina ketsa vaolu ia, mara danga na baka daki ara

adimaigira i Susa, ma ko Esta goto i laoqira. Maia ara mologotoa i valena na taovia tsapakae tana nina reitutugu a Hegai, aia nogo na mane nina aqo na reitutuguana na lumaqira na daki.

⁹ Ma Hegai e reingao sosongolia ko Esta, me tau goto kisâ na nauvaniana ko Esta na arago kokora, me palaginia na mutsa dou bâ. Me molovania ke totu tana nauna dou bâ i laona na lumaqira na daki, me mologira ara tu vitu na baka daki ara vilitugira tana valena na taovia tsapakae kara tu aqo vania.

¹⁰ A Mordekai e parovatavi idanogoa ko Esta rongona ke laka na tsarivulagi vaniana ke kesa laka aia na daki na Tsiu.

¹¹ Me pipi dani ma Mordekai e tau kuti na liu tavetada i matana na pakokana na lumaqira na daki, gana ke gini donaginia laka e koegua nogo ko Esta ma nagua sauba ke laba vania.

¹² Ma na aqo na aragodouana na kokoraqira na daki gira e adia kesa na ngalitupa popono. I laona e ono na vula ara gitsiginigira na oela na mira, mi laona e ono goto vula ara gitsiginigira na mona sisigini dou. Mi murina ia, me pipi sui na baka daki kara adivanogira tatasa i konina a Serkses na taovia tsapakae.

¹³ Mi kalina ti vaga kesa na baka daki ke mololea na lumaqira na daki rongona kara adivanoa tana valena na taovia tsapakae, me tangomana vania ke sagelia na vatana na polo koegua moa aia e ngaoa na sageliana.

¹⁴ Ma kara adivanoa i tana tana ngulavi, mi tana matsaraka na dani ngana ma kara ba moloa kesa tana luma tavosi tana nina reitutugu a

Saasgas, aia kesa nina maneaqo segeni goto na taovia tsapakae aia nina aqo na reitutuguaqira na tauna lê na taovia tsapakae. Ma na daki ia e utu goto ke visutugua i matana na taovia tsapakae poi tsau na taovia tsapakae ke padangaoa me ke soâ na asana ti aia ke ba labatugua i konina.

¹⁵ Me tsau nogo nina tagu ko Esta na vano i konina na taovia tsapakae. Maia ko Esta na dalena daki a Abihail ma na tasina savusavu a Mordekai, ma Mordekai e tabe vaganana nogo ti na dalena segeni nogo ia; me pipi sui moa na tinoni ara morosingaoa na rereina ko Esta. Mi kalina e labamai nina tagu ko Esta na ba laba i konina na taovia tsapakae, ma Hegai, aia na maneaqo e reitutugua na lumaqira na daki, e pedevania na vatana polo aia e ngaoa ke sagelia.

¹⁶ Me vaga ia, mi tana vitunina ngalitupa e taovia tsapakae a Serkses, tana sangavulunina vula, na vulana Tebet, ara adivanoa ko Esta i konina a Serkses na taovia tsapakae.

¹⁷ Ma na taovia tsapakae e reingao sosongolia bâ ko Esta liusigira sui na daki tavosi, me tagara goto ke kesa na baka daki tavosi ke dou i matana vaga aia. Maia e moloa na kepi taovia tana lovana me molokaea ke daki taovia na tuguna ko Vasti.

¹⁸ Mi muri, ma na taovia tsapakae e aqosia kesa na kavomutsa loki gana na padalokiana ko Esta, me soamaigira sui nina mane sasanga, migira goto ara aqo tana gavumane. Me tsarivanigira nina tinoni sui kara mango tana dani ia, me tuvari vanigira na vangalaka vaga e ulagana kesa

na taovia tsapakae.

A Mordekai e Maurisia na Taovia Tsapakae

¹⁹ Mi tana tagu goto ia, ma Serkses na taovia tsapakae e molokaea a Mordekai ke tangolia kesa na aqo loki tana tagaovera.

²⁰ Maia ko Esta e tau vati tsarivulagi vania ke kesa laka aia na Tsiu. A Mordekai nogo e tongovania ke tsarivulagia, maia e rongomangana tana omea iani, vaga nogo e lavu na rongomangana kalina e baka daki tetelo moa me totu i vavana nina reitutugu aia.

²¹ Mi kalina a Mordekai e tangolinogoa na aqo loki tana tagaovera, mi kaira a Bigtana ma Teres, kaira ruka na maneaqo ka niqira aqo na mataliana na matsapana nina voki na taovia tsapakae, ara ka gala vania a Serkses, mara ka vorogokona na labumatesiana.

²² Ma Mordekai e rongomidodoa na omea iani, me ba tatamanga vania ko Esta na daki taovia, maia ko Esta e tû me ba turupatu vania na taovia tsapakae na omea aia Mordekai e tsodovulagia.

²³ Ma na taovia tsapakae e lalavedoua ti vaga ke mana na goko ia, me tsodovulagia laka na omea ia e mana, mi tana maia e tû me moloketsana kara tsauraginikae kaira a Bigtana ma Teres tana gai na ligo mara ka mate. Ma na taovia tsapakae e moloketsana kara maretsunâ na omea iani tana nina papi na mani maretsuna omea levolevo ara laba i laona na verana.

3

A Haman e Vorogokona Ke Matesiligigira na Tsiu

¹ Me kesa tana tagu i muri, ma Serkses na taovia tsapakae e molokaegotoa kesa na mane a Haman na soana, aia na dalena a Hamedata, ma na kukuana a Agag, ke tagao na rukanina i vavana na taovia tsapakae.

² Maia na taovia tsapakae e moloketsana laka pipi sui nina mane sasanga niqira aqo kara kukuni tania a Haman tana tsuporu vaniana. Migira sui lakalaka ara nauvaganana ia, maia lelê moa a Mordekai e sove na tsuporu vaniana a Haman.

³ Migira nina mane sasanga tavosi na taovia tsapakae ara veisuâ a Mordekai rongona gua ti aia e tau muria nina ketsa na taovia tsapakae.

⁴ Me pipi dani ara raiginia ke naua, maia e tau goto ngaoa na rongomiaqira. Maia e tsaridoua vanigira, "Inau na Tsiu, me utu saikesa goto kau tsuporu tsuna vania a Haman." Me vaga ia, migira ara ba tatamanga vania a Haman na omea e tsaria a Mordekai rongona ara ngaoa kara reia ti vaga a Haman ke tamivania a Mordekai ke nauvaganana babâ moa ia se tagara.

⁵ Me gini seko loki tobana a Haman kalina e rongomia laka a Mordekai e sove na tsuporu vaniana,

⁶ me laka a Mordekai e kesa nogo vidaqira na Tsiu, mi tana maia e padâ ke tau kede segenia moa a Mordekai, me vorogokona ke matesiligigira pipi sui na Tsiu tana Persia popono.

⁷ Mi tana sangavulu rukanina ngalitupa nina aqotagao a Serkses na taovia tsapakae, tana kesanina vula, na vulana Nisan, a Haman e ketsaligira kara naua na tsonikutsu (na “purim” ara soaginia) gana kara tsodovulagiginia na dani ma na vula i tana kara manalia nina vorogoko a Haman. Mara pedea kara naua tana sangavulu tolunina dani tana sangavulu rukanina vula, na vulana Adar.

⁸ Me vaga ia, ma Haman e ba tsarivania na taovia tsapakae, “E kesa na mamatana tinoni ara totu saranga bamai i laona na butona momoru popono i tana igoe o tagaovi kaputia. Migira ara murigira na vatana lavu ara tau goto atsa kolua niqira lavu na tinoni tavosi. Mara tau goto taonigira na ketsana na veramu, me ti vaga igoe ko tamivanigira kara totu babâ moa me utu goto kara sangago kesa tana omea ke gini vano dou na aqo i laona na veramu.

⁹ Me ti vaga ke dou vanigo igoe taovia, mo ko moloketsana kara labumatesigira sui lakalaka. Me ti vaga igoe ko nauvaganana ia, minau au vekevanigo laka sauba kau molosagea ke liusia 340,000 kilo na siliva i laona nimu valebisi gana ko gini aqo tana tagaoviginiana na veramu.”

¹⁰ Mi kalina na taovia tsapakae e rongomi vaganana ia maia e tû me adiligia nina ringi tana kakauna, aia na ringi e gini aqo na moloana na bulupapadana tana mamarena nina ketsa, me tusuvania a Haman gaqira gala na Tsiu, aia na dalena a Hamedata, ma na kukuana a Agag.

¹¹ Ma na taovia tsapakae e tsarivania a Haman, “Igira sui lakalaka na tinoni ma niqira qolo au

moloa i limamu igoe. Igoe moa ko pedea na omea gua moa ko nauvanigira.”

¹² Me vaga ia, mi tana sangavulu tolunina dani tana kesanina vula, ma Haman e soasaigira nina mane mamare na taovia tsapakae, me ketsaligira kara marea na omea aia ke tsarivanigira tana pipi vatana goko ma na mamare ara gini aqo i laona na butona momoru popono e tagaovi kaputia na taovia tsapakae, ma kara tusu bâ vanigira sui na tagaovera, ma na taovia tagao butona momoru, ma na tinoni lokiloki. Mara marea tana asana a Serkses na taovia tsapakae, mara bulupapadana ginia nina ringi.

¹³ Migira na tinoni agana na aditurupatu ara adivanoa na turupatu iani pipi tana butona momoru i tana e tagaovi kaputia na taovia tsapakae. Mi tana mamare ia e totu na goko vaga iani: “I laona ke kesa lelê moa na dani, tana sangavulu tolunina dani na vulana Adar, nimui aqo kamu labumatesigira sui lakalaka na Tsiu igira ara totu tana nimu butona momoru babâ, na tinoni vaolu ma na tuqatuqa, na daki ma na baka, ma kamu laka goto na gaeaqira, ma kamu aditamanimui niqira omea tatamani.

¹⁴ Ma na gokona na ketsa iani nimui aqo kamu tsarivulagi vanigira na tinoni pipi sui tana butona momoru, rongona kara gini vangaraunogoa na labumatesiaqira na Tsiu ti ke labamai na dani ia.”

¹⁵ Tana nina ketsa na taovia tsapakae na gokona na ketsa ia ara tsokovulagia vanigira na tinoni sui tana verabau pukuga ni Susa, migira na tinoni aditurupatu ara aditurupatu vano tana

butona momoru sui. Mi kaira na taovia tsapakae ma Haman ara ka totupuka i lao mara ka inu bubulega kalina e viri ponopala na tobaqira na tinoni sui tana verabau popono ni Susa.

4

A Mordekai e Nongia Nina Sasanga Ko Esta

¹ Mi kalina a Mordekai e rongomia na omea e laba, maia e ratsia na polona tana melu, me sagelia na polo baubau papadana na melu, me ulia na tora tana lovana me ngangai loki sosongo, me liu i laona na verabau popono,

² poi e mai tsau i matana na valena na taovia tsapakae. Me tau moa sage bâ i vale, rongona e tabu vaniasei e sagelia na polo baubau ke sage i laona na valena na taovia tsapakae.

³ Mi laoqira pipi sui na butona momoru, iava moa i tana ara rongomia nina ketsa na taovia tsapakae, na ngangai loki moa e laba i laoqira na Tsiu. Igira ara tsoni vitoaqira segeni, mara melu mara tangitangi, me varangi igira popono ara sagelia na polo baubau papadana na melu mara gini uliuli na tora.

⁴ Mi kalina igira nina dakiqo ko Esta ma nina maneaqo segeni nogo na taovia tsapakae ara ba turupatu vania na omea e naua a Mordekai, maia ko Esta e gini melu sosongo tobana. Te e tû, me tusupolo bâ vania a Mordekai gana ke sagelia na olina na polo baubau, ma Mordekai e sove.

⁵ Mi tana ma ko Esta e soâ a Hatak, aia kesa vidaqira na maneaqo aia na taovia tsapakae e vilinogoa ke lia nina maneaqo nogo ko Esta, me

tsarivania ke bâ i konina a Mordekai me ke veisuâ nagua e laba, ma na rongona gua ti aia e nauvaganana ia.

⁶ Ma Hatak e bâ i konina a Mordekai tana pakokana na verabau i matana na valena na taovia tsapakae.

⁷ Ma Mordekai e turupatu vania a Hatak na omea sui ara laba vania, me tsarivanigotoa tana rongona na qolo a Haman e vekea laka ke molosage bâ tana nina valebisi na taovia tsapakae ti vaga kara labumatesigira sui lakalaka na Tsiu.

⁸ Maia e tusuvania a Hatak kesa na rauna na mamarena na ketsa e marea a Haman, aia ara tusu bamai nogoa i laona na verabau popono ni Susa, i tana e totu na ketsa na labumatesiaqira na Tsiu. Maia e tsarivania ke ba tusuvania ko Esta, me ke vota rongona vanidoua, me ke nongia ko Esta ke bâ i konina na taovia tsapakae me ke ngasua ke gaegira na tinoni ni verana.

⁹ Ma Hatak e visu bâ konina ko Esta, me turupatuna vania na omea a Mordekai e tsaria.

¹⁰ Mi kalina ko Esta e rongomia, maia e tû me ketsalia a Hatak ke visutugua i konina a Mordekai, me ke ba tsarivaganana vania iani:

¹¹ “O dona nogo igoe laka ti vaga aseï moa, atsa moa na mane se na daki, maia ke tavongani sage bâ i laona nina voki na taovia tsapakae kalina aia e tau vati mologoko bâ vania moa ke mailaba i konina, ma na tinoni vaga ia sauba nomoa kara labumatesia. Aia nogoria e vaga na vovorona na ketsa. Me pipi sei moa, e tû i koniqira nina mane na sauparovata na taovia

tsapakae, me tsau bâ i koniqira na tinoni lê sui pipi tana butona momoru, migira sui ara donagininogoa na ketsa iani. Me ti moa vaga na taovia tsapakae ke adia nina itoro qolumila, me ke tusu bâ i konina kesa, mi tana moa ti kara gaea na maurina na tinoni ia. Me putsu nogo kesa na vula popono tû kalina na taovia tsapakae e mologokomai vaniau kau ba laba i matana.”

¹² Mi kalina a Mordekai e rongomia nina goko ko Esta,

¹³ maia e molo bâ vania na goko parovata iani: “Ko tau padâ laka tana rongona moa igoe o totu tana valena na taovia tsapakae ti o gini totu raravi dou tanigira na Tsiu tavosi.

¹⁴ Me ti vaga igoe ko vongo mangamu moa tana tagu vaga iani, me sauba na sasanga vanigira na Tsiu ke talumai kesa tana nauna segeni ma kara gini mauri igira, migoe moa sauba ko mate, mi tana ti sauba ke sui saikesa na vungu konina na tamamu. !Me tau utu ngatsu ti aia nogo na rongona ti igoe o gini lia na daki taovia tana tagu vaga iani!”

¹⁵ Maia ko Esta e mologoko visu bâ vania Mordekai me tsaria,

¹⁶ “E dou. Ko bâ, mo ko soasaigira pipi sui na Tsiu ara totu i Susa; ma kamu tsoni vitoamui segeni ma kamu nonginongi vaniau inau. Kamu laka goto na ganiana se na inuviana sa omea i laona ke tolu na dani me ke tolu na bongi. Migira niqû dakiaqo minau sauba kami nauvaganana goto ia. Mi murina ia, ti inau sauba kau ba laba i konina na taovia tsapakae, atsa moa ti tana nauvaganana ia au tau taonia na vovorona nina

ketsa. Me ti vaga kau mate rongona au kutsia nina ketsa me dou moa.”

¹⁷ Mi tana, ma Mordekai e vano, me ba naua pipi sui na omea vaga ko Esta e tsarivania ke naua.

5

Ko Esta e Soakaira a Serkses Ma Haman tana Mutsakolu

¹ Tana tolunina dani na vitoa ko Esta e sagelitungua nina polo na daki taovia, me ba sage tana pakokana na valena na taovia tsapakae, me tû arokalea na vokina. Ma na taovia tsapakae e tototu tana nina sasana na totukae, me totu aro bâ i matana valena.

² Mi kalina na taovia tsapakae e morosi bâ ko Esta na daki taovia e tutû i tano, maia e reingao sosongolia, me tusu bâ i konina gana itoro qolumila. Mi tana ma ko Esta e datomai me pelea na isuisuna gana itoro.

³ Ma na taovia tsapakae e veisuâ, “?Egua ko Esta? Ko tsarivaniau moa inau nagua o ngaoa, minau sauba kau saua vanigo, atsa moa ti vaga ke kesa na turina popono na butona momoru inau au tagaovi kaputia.”

⁴ Ma ko Esta e gokovisu me tsaria, “Ti vaga ke dou vanigo igoe taovia, inau au nongikagamu igoe ma Haman kamu ka mai ke bongi tana mutsa tetelo inau au vangaraua vanikagamu.”

⁵ Mi tana ma na taovia tsapakae e ketsalia a Haman ke mai tsaku rongona kara ka gini dulivano tana mutsa e vangaraua ko Esta. Me vaga ia, mi kaira na taovia tsapakae ma Haman ara ka vano tana mutsa e vangaraua ko Esta.

⁶ Mi kalina e inuinu uaeni mi tana na taovia tsapakae e tsarivanja ko Esta, “Ko Esta na daki taovia, e dou ti ko tsarivulagi vaniau na omea igoe o ngaoa i koniqu, me sauba igoe ko tamanina. Inau sauba kau manalia nimu nono, e atsa moa ti igoe ko nongiau na turina popono na vera inau au tamanigira.”

⁷ Maia ko Esta e gokovisu me tsaria,

⁸ “Taovia, ti vaga au dou i matamu igoe, mo ko tamia ko manalivaniau niq nono, minau au nongikagamu tugua igoe ma Haman kamu ka mai goto ke dani tana mutsa sauba kau vangaraua vanikagamu. Mi tana ti sauba kau tsarivanigo na omea inau au ngaoa.”

A Haman e Vorogokona na Matesiana A Mordekai

⁹ Mi kalina a Haman e mololea i tana ara mutsamutsa, maia e mage sosongo me dou na kokorana. Mi kalina e reia a Mordekai e tototu i matana na valena na taovia tsapakae, me tau goto tû se ke sauvulagia laka aia e kukuni tania kalina aia e liu putsu, mi tana me gini galasi sosongolia na tobana a Haman na reiana.

¹⁰ Maia e berengiti moa me visu i valena. Mi tana maia e soamaigira gana saidou i valena, me nongigotoa ko Seres na tauna ke sanga totu kolugira.

¹¹ Mi mataqira sui aia e gini goko kaekae tana rongona na omea danga aia e tamanina, ma na dalena mane danga sosongo, me laka na taovia tsapakae e padalokia me molokaea tana aqo loki, me tinoni loki liusigira sui igira nina mane sasanga tavosi na taovia tsapakae.

¹² Me goko babâ moa a Haman me tsaria, “Maia ko Esta na daki taovia e tau naua na mutsakolu ia vania sa tinoni tavosi, me vanikagami segeni lelê moa na taovia tsapakae minau, maia e soavisukagami tugua tana mutsa ke dani.

¹³ Eo, ma na omea loki manana nomoa vaniau inau na omea vaga girani. Bâ, mi kalina lelê moa au rei bâ a Mordekai na Tsiu e tototu moa tana pakoka i matana na valena na taovia tsapakae, mi tana ma na omea dou sui girani ara tau nogo lia sa omea vaniau.”

¹⁴ Mi tana, ma na tauna migira sui gana saidou ara totu kolua ara tsarivanja, “Me vaga ia me dou ti ko vaturikaea sa gai na ligo ke rukapatu ruka mita na datona. Me ke matsaraka ke dani migoe ko bâ mo ko nongia na taovia tsapakae ke tamivanigo na tsauraginikaeana a Mordekai i konina me ke mate, mi tana ti ke gini dou tugua na tobamu na vano tana mutsa ia.”

Ma Haman e padâ laka na omea iani e dou na nauana, me tû me ketsaligira kara vaturikaea kesa na gai na ligo i tana.

6

Na Taovia Tsapakae e Tsonikaea A Mordekai

¹ Mi tana bongi nogo ia, ma na taovia tsapakae e tau tangomana ke maturu, te e ketsalia nina mane mamare ke adimai vania na papi i tana e totu na mamarena na omea sui ara laba pipi tana vera sui aia e tagaovigira, me ke tsokovulagi vania.

² Ma na turina e tsokovania e adisai kolugotoa tana tagu kalina a Mordekai e adilabatia i

malena na vorogokona na matesiana na taovia tsapakae, aia nogo na vorogoko ara ka naua kaira a Bigtana ma Teres, kaira ruka nina maneaqo segeni nogo na taovia tsapakae ara ka matalia na vokina.

³ Ma na taovia tsapakae e veisuâ, “?Nagua igita a nauvaninogoa a Mordekai ngiti peluna vania tana rongona aia e naua na omea dou iani?”

Migira nina maneaqo ara tuguvisu vania mara tsaria, “Igit a tau vati nauvanigotoa sa omea.”

⁴ Ma na taovia tsapakae e veisuagoto, “?Me laka sa niq u mane sasanga inau i laona na valequ?”

Mi tana tagu tsotsodo ia ma Haman e vasini sagemai tana pakokana na vale; aia e mai na nongiana na taovia tsapakae ke tamivania na tsauringiniana a Mordekai tana gai na ligo aia e vangarau manogatinogoa.

⁵ Mi tana migira nina maneaqo na taovia tsapakae ara tsarivania, “A Haman nogo ieni me pitua na reiamu igoe.”

Ma na taovia tsapakae e tsaria, “Kamu tsarivania ke sagemai.”

⁶ Me vaga ia, ma Haman e sagemai, ma na taovia tsapakae e tsarivania, “E totu kesa na mane inau au padangao sosongolia kau tsonikaea. ?Ma nagua o padâ igoe kau nauvania na mane ia?”

Ma Haman e papada segenina i tobana, “?Me laka ase i goto bâ iani e ngao sosongolia na taovia tsapakae ke tsonikaea? Minau nogoria.”

⁷⁻⁸ Mi tana maia e tuguvisua nina goko na taovia tsapakae me tsaria, “Ko moloketsana kara

adimaia na polona taovia tsapakae vania na mane ia, aia nogo na polokatsi igoe segenimu nogo o sagelia. Mo ko moloketsana goto kara inilaua nimu ose segeni nogo igoe.

⁹ Mi muri ti ko ketsalia kesa vidaqira nimu tinoni lokiloki aia e dato liuliu bâ, ke sagelivania na polona na mane ia, me ke molodatoa i gotuna na ose, me ke idaida vania me ke tangolia na itaina nina ose, me ke liu bâ tana pakokana na verabau. Mi kalina kara ka vavano, maia ke gugû me ke tsaria, “!Kamu reia aia nogo e vaga kalina na taovia tsapakae e tsonikaea kesa tinoni aia e padalokia!” ”

¹⁰ Mi tana, ma na taovia tsapakae e tsarivania a Haman, “!E dou! Ko tsaku mo ko ba adimaigira na polo ma na ose, mo ko nauvania a Mordekai na Tsiu pipi sui lakalaka na omea girani igoe nogo o vasini tsarivulagia. Sauba ko morosia a Mordekai ke tototu moa i matana valequ.”

¹¹ Me tû a Haman e ba adia na polo, me ba sagelivania a Mordekai. Me adivanigotoa na ose, ma Mordekai e sagekae i konina, ma Haman e tudumi taligua tana pakokana na verabau, me gugu dato vanigira na tinoni kalina ara ka vavano me tsaria, “!Kamu reia aia nogo e vaga kalina na taovia tsapakae e tsonikaea kesa tinoni aia e padalokia!”

¹² Mi muri, ma Mordekai e visutugua tana pakoka i matana na valena na taovia tsapakae, ma Haman e visu tsaku sosongo i valena, me tsavupoia na matana tana vangamâ.

¹³ Maia e ba tsarivania na tauna migira gana saidou pipi sui na omea ara laba vania. Mi

tana ma na tauna migira na kulana sasaga ara tsarivania, “Igoe o tuturiga nogo na nangaliana gamu susuliga vania a Mordekai. Aia na Tsiu, me utu ko tangomana igoe na tuliusiana. Maia sauba nomoa ke tuliusigo igoe.”

Ara Matesia a Haman

¹⁴ Mi kalina ara gogoko moa igira, migira nina maneago na taovia tsapakae ara labamai kara adivano tsakua a Haman tana nina mutsakolu ko Esta.

7

¹ Me vaga ia, mi kaira na taovia tsapakae ma Haman ara ka vanotugua na mutsa koluana ko Esta

² na rukanina kalina. Mi kalina na taovia tsapakae e inuinu uaeni, maia e veisuatugua ko Esta, “?Igoe ko Esta na daki taovia, nagua o ngaoa i koniqu kalina ia? Ko tsarivaniau inau me sauba nomoa kau sauvanigo. Inau sauba kau tusuvanigo atsa moa ti vaga sa turina popono na butona momoru i tana inau au tagaovi kaputia.”

³ Ma ko Esta na daki taovia e tuguvisua me tsaria, “Ti vaga o padalokiau manana igoe taovia me ke dou vanigo moa, minau au nongigo ko tamivaniau kau mauri inau migira goto niqutini.

⁴ Minau migira niqutini ara tsabirigami nogo gana kara labumatesigami. Me ti vaga na tsabiri tsekagami moa, minau sauba kau mui lè moa, ma kau tau goto bulesigo igoe tana rongona ia. !Migira ara vangaraunogoa laka kara matesiligami sui saikesa!”

⁵ Maia Serkses na taovia tsapakae e veisuâ ko Esta na daki taovia, “?Masei sagata e padâ laka ke naua na omea vaga ia? ?Miava e totu na mane ia?”

⁶ Ma ko Esta e tuguvisua me tsaria, “!Gamami gala, aia e sauligigami, aia nogo a Haman na mane seko iani!”

Ma Haman e moro tatavata bâ i ka koniqira na taovia tsapakae ma na daki taovia tana matagu loki.

⁷ Me gini momosa loki tobana na taovia tsapakae, me tû tania na bela na mutsa me rutsu i tano, me bâ tana uta e polia na valena. Maia Haman e reigadovia laka na taovia tsapakae e padakuti matena nogo laka ke kedea tana rongona na omea ia, maia e totuvisu i vale, rongona ke nongia ko Esta na daki taovia me ke gaea na maurina.

⁸ Ma Haman e vasini moa tsonitsuna segenina tana nina bela na totu ko Esta rongona ke nongia ke gaea na maurina, maia na taovia tsapakae e visumaitugua i laona na voki talu tana uta. Me reia a Haman e tsaro tana, maia e gu loki me tsaria, “?Laka na mane iani sauba ke raqâ na daki taovia iani i mataqu, mi laona na valequ segeni nogo inau?”

Ma na taovia tsapakae e vasini moa goko sui vaga ia, migira nina mane aqo segeni nogo na taovia tsapakae ara mai mara sagavusai konina a Haman mara tsavupoia na lovana.

⁹ Mi tana, me kesa vidaqira nina maneaqo, aia Harbona na asana, e tsaria, “Eo, ma Haman e vano ao sosongo nogo me vaturikaenogoa kesa

na gai na ligo i matana valena rongona ke gini tsauraginia a Mordekai i konina, aia nogo na mane e katevanigo gamu matemate igoe taovia mo gini mauri. !Me rukapatu ruka mita na datona na gai ia!”

Ma na taovia tsapakae e ketsaligira, “!Bâ, ma kamu tsauraginia a Haman i konina!”

¹⁰ Me vaga ia, mara ba tsauraginia a Haman tana gai na ligo aia segeni nogo e vaturikaea, gana ke tsauraginia a Mordekai i konina. Mi tana me gini bisitugua na korena na taovia tsapakae.

8

Ara Tsarivanigira na Tsiu Kara Isutuguqira Segeni

¹ Mi tana dani nogo ia ma Serkses na taovia tsapakae e tusuvia ko Esta na daki taovia pipi sui nina omea levolevo a Haman, aia gaqira gala na Tsiu. Maia ko Esta e tsarivulagi vania na taovia tsapakae laka a Mordekai na kamana nogo aia, me tû tana dani ia me bâ, ma na taovia tsapakae e tamivania a Mordekai na ba laba i matana.

² Mi tana ma na taovia tsapakae e tû me loquligi tania na kakauna segeni na ringi e gini bulupapadana, aia nogo na ringi e adivisua i konina a Haman, me tusuvia a Mordekai. Ma ko Esta e molovania a Mordekai ke reitutugugira nina omea levolevo a Haman.

³ Mi muri, maia ko Esta e goko vanitugua na taovia tsapakae, me tsonitsuna segenina i tuana me ngangai, me nongikakaia laka aia ke naua sa omea gana ke utusiginia na mate aia Haman na

kukuana a Agag e vangaraua ke nauvanigira na Tsiu.

⁴ Ma na taovia tsapakae e saukaea nina itoro qolumila, ma ko Esta e tutsau me tsaria,

⁵ “Me ti vaga ke dou vanigo igoe taovia, mo galuveau manana inau, mau nongigo kiki ko maregoota ke kesa na leta gana na utusiginiana nina ketsa a Haman, igira na ketsa aia na dalena a Hamedata ma na kukuana a Agag e tusua gana na matesiligiaqira na Tsiu popono i laoqira na butona momoru sui tana igoe o tagaovi kaputigira.

⁶ ?Me ti ke tagara me sauba kau berengiti koegua inau na reiana na rota loki vaga ia sauba ke laba vanigira niqū tinoni, ma kara matesigira sui na kamaqu segeni inau?”

⁷ Mi tana, ma Serkses na taovia tsapakae e tsarivanikaira ko Esta na daki taovia ma Mordekai na Tsiu, “Kamu ka reia, inau ligoti matesinogoa a Haman tana rongona nina vorogaqira mate na Tsiu, mau tusuvaninogoa ko Esta pipi sui nina omea tatamani.

⁸ Ma na ketsa ara marea tana asana na taovia tsapakae mara bulutigininogoa nina omea na bulupapadana e utu saikesa goto ke taveo. Mau tami nomoa vanikagamu kamu ka mamare vanigira na Tsiu na omea gua moa i kagamu amu ka padâ na mareana; ma kamu ka marea tana asaqu inau ma kamu ka bulutiginia niqū omea na bulupapadana.”

⁹ Na omea iani e laba tana rukapatu tolunina dani tana tolunina vula, na vulana Sivan. Ma Mordekai e soasaigira nina mane mamare na

taovia tsapakae, me tsarivanigira kara mareleta vanigira na Tsiu, migira goto na taovia tagao butona momoru, ma na tinoni aqo tana gavumane, migira na tinoni lokiloki sui i laona e 127 na butona momoru tû i India me tsau bâ i Sudan. Mara maregira na leta girani vania pipi na butona momoru tana niqira goko segeni ma niqira vatana mamare segeni, mara marevanigira goto na Tsiu tana niqira goko ma na vatana niqira mamare segeni.

¹⁰ Ma Mordekai e tsarivanigira kara maregira na leta gira tana asana a Serkses na taovia tsapakae, me bulutiginigira nina omea na bulupapadana na taovia tsapakae, me sauvanigira igira na mane ara sage tana ose ara dona na ulo tsaku sosongo ara totu tana nina vale na molo ose na taovia tsapakae, kara ba tusugira babâ pipi tana butona momoru.

¹¹ Mi laona na leta girani ara tsaria laka na taovia tsapakae e tamivanigira nogo na Tsiu pipi tana verabau kara sai alaala na mani isutuguqira segeni tanigira igira ara ngaoa na labumatesiqira kolua na tauqira ma na daleqira. Me tamivanigira na Tsiu kara labuvisugira igira atsa moa tana vera mi tana butona momoru koegua ara talumai, ma kara labumatesigira tsau bâ tana susuina na tinoni ma kara laua niqira omea levolevo.

¹² Ma na ketsa iani kara manalia i laona na Persia popono tana dani tsotsodo ara titia gana kara labumatesigira na Tsiu, tana sangavulu tolunina dani na Adar, aia na sangavulu rukanina vula.

¹³ Niqira aqo kara katevulagia na omea iani

vaga kesa nina ketsa na taovia tsapakae, migira na tinoni sui pipi tana butona momoru kara rongomia, rongona kara gini tamani tagu igira na Tsiu na vangarauana na tangotuguqira segeni tanigira gaqira gala kalina ke labamai na dani ia.

¹⁴ Me vaga ia mi tana nina ketsa na taovia tsapakae, igira na mane adigoko ara sagekae tana nina ose na taovia tsapakae mara vano tsaku sosongo. Ma na mamarena ketsa ia ara pogakae gotoa tana verabau pukuga i Susa.

¹⁵ Ma Mordekai e tû me mololea na valena na taovia tsapakae, me sagelia na polo na taovia tsapakae e bora me sere, ma na polo na tsavugotu ara vosiginia na terete vovosi laka tsitsibora, ma na kepi qolumila rereidou sosongo i lovana. Me pipi sui tana nauna i laona na Susa e tangidato moa na gû na magemente.

¹⁶ Migira goto na Tsiu ara magemente me malamala tugua na tobaqira, rongona ara padâ laka e mana nogo gaqira.

¹⁷ Mi laona pipi na verabau ma na butona momoru, iava moa ara tsokovulagia nina mamare na taovia tsapakae, igira na Tsiu ara mango na aqo mara naua na mutsasai, mara magemente. Mi tana tagu ia ara danga na tinoni tau Tsiu ara sangasage i laoqira na Tsiu rongona ara matagunigira.

9

Na Tsiu Ara Matesigira Gaqira Gala

¹ Me labamai na sangavulu tolunina dani na Adar, i tana e gado na ketsa e marea a Haman

laka kara matesiligigira na Tsiu. Ma na omea ia e pilotugua, migira na Tsiu ara tû mara matesiligigira gaqira gala.

² Mi laona pipi na verabau tana Persia i tana ara totu na Tsiu, igira ara sai alaala gana kara baginigira igira ara area na sekoliaqira. Ma na tinoni pipi sui tana nauna ara viri matagunigira na Tsiu me tagara goto ke kesa ke tovoa na tû vaniaqira.

³ Eo, igira sui lakalaka na tinoni lokiloki, igira na taovia tagao butona momoru, kolugira igira ara sanga tana aqo na tagaovera, migira na tuguna na taovia tsapakae, igira sui popono ara sangagira na Tsiu rongona ara matagunia a Mordekai.

⁴ Migira na tinoni sui tana Persia popono ara donagininogoa laka a Mordekai e lia nogo na mane loki i laona nina aqotagao na taovia tsapakae, me dato babâ moa gana susuliga.

⁵ Me vaga ia, migira na Tsiu ara tangomana kara naua na omea gua moa ara ngaoa kara nauvanigira gaqira gala, mara tû mara ba labu-matesiginigira niqira isi.

⁶ Mi laona na Susa segeni moa aia na verabau pukuga, igira na Tsiu ara labumatesigira tsege sangatu na mane, mara laugira niqira omea tatamani.

⁷⁻¹⁰ Mi laogira na tsege sangatu mane girani ara tu totu goto tugira tu sangavulu na dalena mane a Haman aia na dalena a Hamedata ma gaqira gala na Tsiu. Mi tugirani nogo tu soaqira na dalena a Haman: a Parsadata, ma Dalpon, ma Aspata, ma Porata, ma Adalia, ma Aridata,

ma Parmasta, ma Arisai, ma Aridai, ma Vaisata. Mara tau moa laua sa niqira omea levolevo.

¹¹ Mi tana dani nogo ia ara ba turupatu vania na taovia tsapakae na dangana na tinoni ara labumatesigira i Susa.

¹² Mi tana maia e tsarivanja ko Esta na daki taovia, "I laona na Susa segeni moa igira na Tsiu ara labumatesigira nogo tsege sangatu na mane, kolutugira goto tugira sangavulu na dalena mane a Haman. !Alao, ma nagua sagata goto kara naua tana butona momoru babâ! ?Ma nagua goto o ngaoa kalina ia? Igoe sauba ko adia na omea o ngaoa. Ko tsarivaniau na omea gua goto o ngaoa, migoe sauba ko adia."

¹³ Ma ko Esta e tuguvisua me tsaria, "Ti vaga ke dou vanigo igoe taovia, mo ko tamivanigira goto na Tsiu ara totu i Susa kara nautugua ke dani na omea vaga ara naua i dani eni. Mo ko moloketsana kara tsauraginikaea tu koniqira na sangavulu na dalena mane a Haman tana gai na ligo."

¹⁴ Ma na taovia tsapakae e moloketsana vanigira kara naua na omea iani, ma na gokona na ketsa iani ara tsokovulagia i laona na verabau ni Susa. Migira na Tsiu ara ba adia tu koniqira na sangavulu na dalena mane a Haman, mara tsauraginikaetugira i malena.

¹⁵ Mi tana dani ngana, aia na sangavulu vatinina dani na Adar, migira na Tsiu ni Susa ara sai alaala tugua, mara ba labumatesigira goto tolu sangatu na mane i laona na verabau ia. Mi tana dani goto ia ara tau laua sa niqira omea.

¹⁶ Migira sui goto na Tsiu ara totu pipi tana butona momoru babâ ara sai alaala, mara isu-tuguqira segeni. Mara labumatesigira 75,000 gaqira gala, igira na tinoni ara reisavigira. Mara tau moa laua sa niqira omea.

¹⁷ Na omea iani e laba tana sangavulu tolunina dani na Adar. Mi tana dani ngana, aia na sangavulu vatinina dani, igira na Tsiu ara tau naua sa labumate, mara moloa ke lia na dani na mango, ma na magemage, ma na mutsasai.

¹⁸ Migira moa na Tsiu ara totu i Susa ara moloa na sangavulu tsegenina dani ke lia na dani na mango, rongona igira ara labumatesigira gaqira gala tana sangavulu tolunina ma na sangavulu vatinina dani, mara mango moa tana sangavulu tsegenina dani.

¹⁹ Miani nogo na rongona ti igira na Tsiu ara totu tana vera tetelo babâ ara lokisia na sangavulu vatinina dani tana vula na Adar vaga niqira dani na magemage ma na mango, ma na vaituvarigi na vangalaka na mutsa, migira moa ara totu tana verabau ara lokisia na sangavulu tsegenina dani.

Na Lokisiana na Dani na Purim

²⁰ A Mordekai e maretsunagira na omea sui girani me tusuvanoa na mamarena vanigira na Tsiu sui i laona na Persia popono, igira ara totu varangi, migira goto ara totu ao.

²¹ me tsarivanigira kara lokisia i laona pipi ngalitupa na sangavulu vatinina ma na sangavulu tsegenina dani na Adar vaga nogo na dani na mango ma na magemage.

²² Karani nogo ruka na dani i tana igira na Tsiu ara matesiligigira gaqira gala; iani nogo na vula i tana na tagu na melu loki ma na padasavi e oli me lia na tagu na magemage loki. Mara tsarivanigira kara lokisia na papadana kaira na dani karani tana mutsasai ma na vaituvarigi na vangalaka na mutsa, ma kara palagira goto igira ara tau tamanina sa omea.

²³ Me vaga ia migira na Tsiu ara tabea nina goko a Mordekai, me gini lia na lavu vanigira pipi ngalitupa na lokisiana kaira ruka na dani karani.

²⁴ A Haman na dalena a Hamedata, aia na kukuana a Agag, ma gaqira gala na Tsiu, e tsonikutsu (se na "Purim" vaga ara soaginia igira) gana ke puku kalavatavia na dani gua i tana kara matesigira na Tsiu, me ke suilavaginigira saikesa.

²⁵ Maia ko Esta e vano i konina na taovia tsapakae, maia na taovia tsapakae e marea kesa na leta laka na voromate e naua a Haman vanigira na Tsiu ke gadovisu i konina segeni, me laka a Haman migira sui na dalena mane kara tsauraginikaegira tana gai na ligo.

²⁶ Maia nogoria na rongona ti ara soaginia na dani na mango ia na Dani na Purim. Mi tana rongona nina leta a Mordekai, ma na rongona goto na omea sui ara laba vanigira,

²⁷ ti igira na Tsiu ara moloa na ketsa iani vanigira segeni, me vanigira goto na kukuaqira, masei tinoni moa ke lia na Tsiu, laka i karani ruka na dani i laona pipi ngalitupa niqira aqo kara lokisikaira taonia na omea e maretsuna a Mordekai.

²⁸ Mara pedegotoa laka pipi na tamadale i laoqira na Tsiu tana vatavata sui ke mai, i laona pipi butona momoru, me pipi na verabau, niqira aqo kara padatugua na Dani na Purim, ma kara lokisia tana tagu sui ke mai.

²⁹ Mi muri, ma ko Esta na daki taovia, na dalena a Abihail, kolua a Mordekai na Tsiu, e maregotoa kesa na leta e kalea na lokisiana na Dani na Purim, mi tana nauvaganana ia ma na daki taovia e kakaisia bâ na omea e mare idanogoa a Mordekai.

³⁰ Ma na leta ia ara ka marea vanigira pipi sui lakalaka na Tsiu, mara ka tusuvanoa na mamarena i laoqira pipi sui na 127 butona momoru tana Persia. Ma na goko tana leta ia e vaga iani: “Kalina ia migamu kamu totu raviravi dou tana rago.

³¹ Mami ka ketsaligamu igamu, migira goto na kukuamui, kamu lokisia na Dani na Purim tana taguna laka, vaga nogo igamu amu muria na ketsa e kalea na tagu na vitoa ma na ngangai. Mami ka padakuti matena kamu lokisia atsa moa nagua ke laba. I kagami nogo a Mordekai ma ko Esta na daki taovia ami ka moloa na ketsa iani vanigamu sui.”

³² Nina ketsa iani ko Esta aia e gini kakaisidoua bâ na vovorona e kalea na lokisiana na Dani na Purim, mara maretsunâ nina goko tana papi i tana ara maretsunagira na omea sui ara laba tana vera.

10

Ka Gaqira Tangirongo Kaira a Serkses ma

Mordekai

¹ A Serkses na taovia tsapakae e raigira na tinoni sui ara totu i tasi taligu pipi tana nauna i tana aia e tagaovi kaputigira, kolugira goto igira ara totu i longa, kara aqo vania.

² Migira sui lakalaka na omea loki ma na omea dou na taovia tsapakae e naugira, kolugotoa na turupatuna popono kalina aia e molokaea a Mordekai, ara maretsunagira sui tana niqira papi na taovia tsapakae ni Persia mi Media.

³ A Mordekai na Tsiu, aia na rukanina i vavana a Serkses na taovia tsapakae. Migira na Tsiu gana verakolu ara padaloki sosongolia mara reingaoa, rongona a Mordekai e aqo kakai gana ke sangaginigira nina tinoni, ma kara gini totu raviravi dou tana rago, migira sui goto na kukuagira.

Ghari Bible

Ghari: Ghari Bible (Bible with Deuterocanon)

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ghari

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

eb379363-fbdd-532b-81c1-eb5fe7aa36a9